

լայն արձագանգ տալու Նար-Դոսի յորելեանին:

Տեղի ունեցաւ զեկուցում Նար-Դոսի 45 ամեայ զրական գործունէութեան մասին Հաւարարի կառուցողների ակումբում:

Ռուսաստանի Պետհրատը լոյս ընծայեց ռուսերէն լեզուով Նար-Դոսի «Մահը» մեծ վէպը, Արտ. Տէր-Մարտիրոսեանի թարգմանութեամբ:

— Ստեփան Զօրեանի պատմութեանը ռուսերէն — Ռուս Պետհրատը լոյս ընծայեց արձակագիր Ստեփան Զօրեանի պատմութեանը ներքէն երկրորդ գիրքը:

Գ. Սարեանի «Աչք» պիէսը — Լենինականի թատրոնը մօտ օրերս բեմադրելու է Գեղամ Սարեանի «Աչք» պիէսը:

«Լուսաբաց» — Լոյս տեսաւ Վրաստանի զրոգների հայկական սեկցիայի օրգան «Լուսաբաց»-ի թիւ 5ը, նուիրուած խորհրդային Հայաստանի տանտեմակին:

— Պայազատի «Մանր մարդիկ» — Հայաստանի Պետհրատը լոյս ընծայեց չնորհալի զրոգ Պայազատի «Մանր մարդիկ» գրուածքների ժողովածուն:

— Գրական դասախօսութիւններ երեւում — Երեւանում Գրողների Տանը կազմակերպուեցին մի շարք դասախօսութիւններ պարսէտ-գրողների նոր երկերի մասին: Զգալի աջողութիւններ են ցոյց տուել Նայիրի Զօրեանը, Վաղարշակ Նարեկցի եւ ուրիշներ:

Շիրվանցատէ առողջացած — Շիրվանցատէ, որ թոքերու բորբոքումով ծանրապէս հիւանդ էր, Երեւանի պետական հիւանդանոցին մէջ մեծ խնամքով դարմանուելով, բուժուած է, եւ արդէն դարձած է թիֆլիս:

Գերեմիկ Գեմիլբեանի 35 ամեայ յոբելեանը — Յունիսի 22ին Կուլտուրայի Տանը, հոծ մասնայի ներկայութեամբ տօնուեց Գերեմիկ Գեմիլբեանի զրական 35 ամեայ գործունէութեան յորելեանը: Հանդէսին նախագահող Լուսաւորութեան ժող. կոմ. Արտ. Եղիազարեանի ներածական խօսքերից յետոյ, ողջոյնի ուղերձներ արտասանեցին զրական, պրոֆ-միութենական եւ հասարակական կազմակերպութիւնների բազմաթիւ ներկայացուցիչները որոնք նշում էին յորելեարի ստեղծագործութեան ուժը եւ նրա երկերի ներդաշնակութիւնը մեր ժամանակին: Իր խօսքի մէջ յորելեարը չնորհակալութիւն յայտնելով ողջունողներին,

յայտարարեց որ իր հետագայ ստեղծագործական աշխատանքում կը զեկավարուի կոմիտեի գրոյթներով:

Հայաստանի կառավարութիւնը Դեմիրջեանին նշանակել է անհատական թոշակ եւ ամսական 200 սուրբի, տալով նաեւ միանուագ 1000 սուրբի: Հայաստանի Պետհրատը հրատարակում է Դեմիրջեանի երկերի լիակատար ժողովածուն:

ԹՂԹԱԿԻՅ

USUՅԱՆՔ

ARSÈNE YERGATH. — *Les Cyprès embrasés, suivis des Stances à Astrée, Poèmes, préface d'Octave Charpentier. Bandeaux et culs-de-lampe de la collection Poésie. Editions de «La Caravelle», Le Livre et l'Image, 6 rue Bezout, Paris, 1930.*

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԵՐԱՄԵԱՆ. — «Յուշարձան Վան - Վասպուրականի»: Երկու ստուար զեղակազմ հատոր, պատկերազարդ: Հրատարակութիւն «Յուշարձան»-ի Կեդր. Հրատ. Յանձնախումբի, Աղեքսանդրիա, տպագրութիւն Արամ Դասապեան: Դին երկու հատորներու, 120 եգիպտ. դահեկան:

ՏԻԳՐԱՆ Թ. ՍԱԻԱԼԱՆԵԱՆՅ (նախկին դաստաւ ժառանգաւորաց եւ քարտուղար Պատրիարքարանի Սրբոց Յակոբեանց Վանուցն Ս. Երուսաղէմի) «Պատմութիւն Երուսաղէմի»: Գրաբար բնագրէն աշխարհաբարի վերածեց Մեսրոպ Եպիսկոպոս Նշանեան: Երկու ստուար հատոր: Երուսաղէմ, տպարան սրբոց Յակոբեանց, 1831: Իւրաքանչիւր հատորի գինը՝ երկու շիլին:

ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐԲԵՊՍԿ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ. — «Խոհք եւ Խօսք», իր կեանքին վերջին շրջանին գրուած, (յետ մահու հրատարակութիւն): Տպարան Սրբոց Յակոբեանց, Երուսաղէմ, 1929: Գին չորս շիլին:

ՄԱՏԹԷՆՈՍ ԴԱՐԲԵՆԵԱՆ. — «Կիկոսը», վիպակ: Պետական հրատարակչութիւն, Երեւան, 1929: Գին 50 կոպէկ:

Մ. ԴԱՐԲԵՆԵԱՆ. — «Նորը», պատմութեամբ: Վրաստանի Պրուկա-Գրողների Աստուխայիա, հայկական սեկցիա, թիւ 6, թիֆլիս, 1929: Գին 15 կոպէկ:

Մ. ԴԱՐԲԵՆԵԱՆ. — «Փարսազան», պատ-

մուածք. Սախելզադի. Թիֆլիս, 1930: Դին 30 կոպէկ:

ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ. կրօնաբարոյական եւ առողջապահական ամսաթերթ: Խմբագիր՝ Պերճ Արմենակեան, 8, rue de Prague, Paris. Տարեկան բաժնեկրին՝ Ֆրանսա եւ Սուրբա 10 ֆր., արտասահման 15 ֆր., Ամերիկա 75 սենթ:

ԲԱՅԳԷՆ ԵՊՄԿ. ԿԻՒԼԵՍԷՐԵԱՆ. — «Հայ Եկեղեցի», ուսումնասիրութիւններ (Հայ Եկեղեցւոյ բարեկարգութեան վերաբերեալ խնդիրներ. — Հայ. Եկեղեցւոյ դիրքը Քրիստ. Ընդհ. Եկեղեցւոյ մէջ. — Առաքելութիւն Հայ Եկեղեցւոյ. — Պետութիւն եւ Եկեղեցի): Արտատպուած «Սին» ամսագրէն: Երուսաղէմ, Տպարան Արքեպիսկոպոսի, 1930: Դին մէկ շէլին:

ԼԻՈՆԱԶԱՅ ՈՒՂԵՅՈՅՅ. — «Տարեցոյց», պատկերազարդ եւ քարտիւսուոր: Առաջին տարի, 1931: Հրատարակութիւն Տպարան «Եփրատ», 34, rue Villeroy, Lyon: Դին 7 ֆր.:

ԱՂԱՍՏԱՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅՈՅ, «Տեղեկատուութիւն» 40րդ տարեշրջանի, 1930: Փարիզ, 1931:

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ «ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳԻՏԵԼԻՔ», ԹԻՒԻ 1. — «Պաշտօն ծառերը», քաղեց Զ. Գ. Աթանասեան, 1931, Ֆրանսոսա: Դին 15 լէյ, արտասահման 3 ֆրանք: Դիմել՝ Librairie Frumosa, Jud. Ciuc. Frumosa, Roumanie:

Հ. ՄԿՐՏԻԶ ՊՈՏՈՒՐԵԱՆ. — «Սեւ Էջը», վիպակ: Բ. տպագրութիւն, Ֆրանսոսա, 1931, նոյն հասցէ: Դին 40 լէյ, արտասահման 4 ֆր.:

ԿԻՒԿԻՍ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՅԻՆ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱՅԻՆ ՏՈՒՆ. — «Լիակատար պրացուցակ», 10րդ տպագրութիւն: Cilicia Book Store, 97 Lexington avenue, New York, N. Y. (U. S. A.):

ՀԱՆՐԻ ՊՈՐՏՈ. — «Բուրդէ շրջագրեալ», վէպ: Թարգմանեց Բերուզ Զ. Խորասանեան, Կ. Պոլիս, Տպագրութիւն Զ. Մ. Ալթեան, 1930: Դին 100 դրուշ:

ԶՄԱՆԱՆՈՒ. — Գրեց՝ Արիս Տ. Կ. Գալֆաեան: Հրատարակութիւն Զօմարյուրի նպատակաւ ընկերութեան: «Կոչնակ» տպարան, Նիւ Եորք, 1930: Դին 2 տպար: Դիմել՝ H. Asadourian, 245, 5th avenue, New York City, U. S. A.:

BIBLIOTHÈQUE K. J. BASMA-

DJIAN. II. — *Les Inscriptions arméniennes d'Ani, de Baguair et de Marmachen*, recueillies sur place et publiées avec leurs traductions françaises, par K. J. Basmadjian (Extrait de la «Revue de l'Orient Chrétien»), Paris, Typographie Firmin-Didot et Cie, 1931. Տպուած 100 օրինակ (պատկերազարդ): Դին՝ 200 ֆրանք: Դիմել Կ. Զ. Բասմաճեան, 9, rue Gazan, Paris:

ՓՇՐԱՆՔՆԵՐ ԶՈՒՂԱՀԱՅ ԵՒ ՀՆԴԱՀԱՅ ԲԱՆԱՀԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ («Տաղեր եւ ժողովրդական երգեր») 17—19րդ դար: Գրեց Արամ Երեմեան: Վիեննա, Միխիթարեան տպարան, 1930: Դին 4 ֆրանք:

LA PROTECTION INTERNATIONALE DES MINORITÉS, par André Mendelstam. Première partie, la protection des minorités en droit international positif. — Librairie du Recueil Sirey, 22, rue Soufflot, Paris, 1931.

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԲՆԱԳԻՐ. Հատոր Գ. 8. Ղեւոնդ Երեց պատմագիր, 9. Ղեւոնդ Երեց եւ Մովսէս Խորենացի, 10. Հայ Բաղրատունիներու տոհմաճառ: Գրեց Հ. Ներսէս Վ. Ակինեան: Վիեննա, Միխիթարեան տպարան, 1930: Դին 4 ֆրանք:

ԹՈՒՂԹ ՄԱԿԱՐԱՅ Բ. Երուսաղէմի Հայ-բաղտի առ Վրթանէս եպիսկոպոսապետ Սիւնեաց յաղագս կարգաց եկեղեցւոյ: Նըպաստ մը Զ. դարու Հայոց եկեղեցական պատմութեան: Աշխատասիրեց Հ. Ներսէս Վ. Ակինեան: Վիեննա, Միխիթարեան տպարան, 1930: Դին 1.50 ֆր.:

ԻՍԼԱՄԸ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷԶ. Ա. Գրիգորի Տաթեւացւոյ ընդդէմ Տաճկաց. Բ. Ի Քաշունէ քաղաճու: Ուսումնասիրեց եւ հրատարակեց Բարդէն եպսկ. Կիւլեւեթեան: Վիեննա, Միխիթարեան տպարան, 1930: Դին 3 ֆր.:

ԱՐԱՅ ԳԵՂԵՅԻԿ, Համեմատական քննական ուսումնասիրութիւն: Գրեց՝ Հ. Ալեքսանյար Վ. Մատիկեան: Վիեննա, Միխիթարեան տպարան, 1930: Դին 4 ֆրանք:

ՎԱՀՐԱՄ ՍՕՅԵԱՆ. — «Քիչ մը երկիրք», բանաստեղծութիւններ, 1931, Նիւ Եորք:

ՆԱՀԱՏԱԿ ԳՐԱԳԵՏՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ. — Գեղամ Տէր Կարապետեան. Մատենաշար, Թիւ 3. — Տարօնի Աշխարհ, պատկերներ ու

պատմութեան: Փարիզ, 1931: Դին 30 Ֆր., 1.50 տոլար: Դիմել՝ Dr. L. Krikorian, 126 Faubourg St. Denis, Paris:

— Նոյն Մատենաշար, թիւ 4, — Գեղամ Բարսեղեան, Ամբողջական զործը: Փարիզ, 1931: Դին 20 Ֆր., 1 տոլար:

Ռէն — Գնդակահարութեանը, վէպ ռուսական մեծ յեղափոխութիւնից: Փարիզ, 1931: Դին 20 Ֆրանք, արտասահման 1 տոլար: Դիմել՝ M. Altounian, 17 rue Ampère, Cachan (Seine):

ՆԱԻՐԻ ԱՇԽԱՐՀ. — Պատկերազարդ ամսագիր (8 էջով): Խմբագիր՝ Ս. Թորոսեան, 5, Rue des Gobelins, Paris: Տարեկան բաժնեկին՝ Ֆրանսա եւ զաղութներ 18 Ֆրանք, արտասահման՝ 20 Ֆրանք, Ամերիկա՝ 1 տոլար:

ԿԱՄՔ, պաշտօնական ամսագիր «Որդիք Հայաստանեայցի. ազգային, զրահան, գիտական: Տարեկան բաժնեկին 1 տոլար, 150 W. Larned St. Room 210, Detroit, Mich., U. S. A.

ԵՐԻՏԱՍԱՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ, շաբաթաթերթ օրկան Ս. Դ. Հնչ. Կուսակցութեան Ամերիկայի շրջանի, 9, P. O. Box. Mad. Sq. Sta. New York, N. Y.: Տարեկան բաժնեկին 2 տոլար:

ԳԵՈՐԳ ՄԵՍՐՈՊ. — «Հայկարան» (պատկերազարդ պարբերազրի): Մեսրոպեան ճեմարան, Բաղլուօ, Սօֆիա, 1931: Դին 200 լեվա, 50 Ֆր. կամ 2 տոլար: Հասցէ՝ Kévorik Mesrob, Pavlovo, Sofia, 8, Bulgarie:

ԳՐԻԳՈՐ ՕՏԵԱՆԻ ԳՈՀԱՐՆԵՐԸ, Հատոր Բ, (Դրախտականներ, յողուածներ, հանդէսներ, թարգմանութիւններ, յառաջարկներ, ոտանաւորներ, տպուած եւ անտպա նամակներ, ճառեր, առածներ): Պատրաստեց եւ հրատարակեց Մ. Կազմարեան: Տպագր. Մ. Տէր Սահակեան, Պոլիս, 1931: Դին 200 դրուշ, արտասահման 1 տոլար 50: Դիմել՝ Ս. Յակոբեան Դրատուն, 20, rue Tchakmakdjilar, Constantinople, Turquie:

ՄԵՐ ՈՒՂԻՆ, քաղաքական - հասարակական-զրահան երկօրեայ թերթ: Ա. տարի: Բաժանորդագիրն Ֆրանսա եւ զաղութներ՝ տարեկան 70 Ֆրանք, վեցամսեայ 35 Ֆր., արտասահման՝ տարեկան 5 տոլար, վեցամսեայ՝ 3 տոլար, Պալքաններ՝ տարեկան 100 Ֆր., վեցամսեայ՝ 55 Ֆրանք: Հասցէ՝ Mer Oughine,

Rédaction-Administration, 23bis Boulevard Arago, Paris:

ՊԱՏԱՆԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ, հատոր թիւ 4, — Հրատարակութիւն Սահակ Մեսրոպ տպագրատան: Պատմութեանը Տոլատոյէ. Պահմ. Մարդ մը ո՛րչափ հոգի պէտք ունի. թարգմ. Լեւոն Պ. Գալէմքեարեան: Հատոր ձեռքէ մէկ եղիպա. դահեկան: Բաժանորդագրութիւն 12 թիւը 10 եգ. դհ.: Հասցէ՝ Sahag - Mesrob Press, 25 Sh. Tefvik, Le Caire, Egypte:

— Նոյն մատենաշար, թիւ 5, Պանտորա, Նաթանիէլ Հաթիսորնի. թիւ 6, պատմութեանը Տոլատոյէ (Եղիա, Փոքրերու իմաստութիւնը, Զար ոգին ու Հացի կտորը):

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆ. — «Երկու Սահա Հայաստանի մէջ» (թուրիստական Հայաստան — Հայաստանի իրաւակարգը եւ կենցաղը — Մշակութային Հայաստանը) պատկերազարդ ստուար հատոր մը: Տպարան «Պայքար» Պոթոն, 1931: Դին, թղթակազմ՝ 1.50 տոլար կամ 37.50 Ֆր., լաթակազմ՝ երկու տոլար կամ 50 Ֆրանք: Դիմել հեղինակին՝ O. Boghossian, Journal «Abaka», 227 Boulevard Raspail, Paris:

Հ. Ս. Խ. Հ. Լուսժոդկոմատ — Պետական Համալսարան, — Ս. Մանուկեան, Յովհ. Թումանեանի «Անուշ» (բանասիրական եւ գեղարուեստական վերլուծում): Արատապութիւն Հ. Ս. Խ. Հ. Պետական Համալսարանի «Դիտական Տեղեկագրի» թիւ 6ից: Երեւան, 1931: Դին 50 կոպէկ:

ABBÉ D. KAYETANOWICZ. — La cathédrale arménienne de Lwow et son entourage — Guide. Traduit du polonais par B. et G. Keuprulian, Lwow, 1931 (պատկերազարդ):

AGAH CATCHIK ARRAKIEL, by Mesroby I. Seth. — A paper read at the Meeting of the Indian Historical Records Commission held at Patna in December, 1930. — Price, eight annas.

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱՐՈՎԷԱՆ. — «Ողբ Հայրենասիրի» — (Վէրք Հայաստանի), պատմական վէպ. Դ. տպագրութիւն բնագրին: Դրատուն Պ. Զարգարեան, Կ. Պոլիս, 1931: Զաքարեայ տար, թիւ 73: Դին 200 դրուշ:

ARMENIANS at Agra and Gwalior from

the days of Akbar the Great to the indian mutiny of 1857, by Mesroby I Seth, M. R. A. S., Calcutta, 1930:

ՎԱՍՏԱԿ, պարբերական թերթ անկախական, անասական և ևլեմական: Արտոնատէր և պատասխանատու տնօրէն Արտաշէս Գալփաք-ճեան: Թիւ 1—2: Կ. Պոլիս: Boîte postale, No. 393, Yéni Djami, Istambul, Turquie.

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ներկայ թիւով կը սկսի ԱՆԱՀԻՏԻ նոր շրջանի երրորդ տարին: Այս թիւը լոյս կը տեսնէ ծանուցուած թուականէն 5—6 շաբաթ ուշ, եւ՝ բաղկացած 192 էջէ՝ կը ներկայացնէ կրկնակ թիւ մը (1—2): Յաջորդ չորս թիւերէն երեքը պիտի բաղկանան ըստ սովորականին 128 էջէ, ճորդ թիւը դարձեալ պիտի ունենայ 192 էջ:

Այս փոքրիկ «անկանոնութիւնները», զոր անգամ մը եւս թոյլ կուտանք մեզի, արդիւնք են մէկէ աւելի լուրջ պատճառներու զոր հոս պարզել աւելորդ կը նկատենք: Գիտենք որ նորէն ատոր համար գանդատողներ պիտի ըլլան. միանգամ ընդ միշտ ըսենք որ մենք տպագրուած թղթի վաճառական չենք եւ այս հանդէսը լրագրական ամսաթերթի ձեւով չէ որ յղացած ենք, այլ իբր շարք մը գրական հաւաքածուներու որ միայն արժէք ունեցող արտադրութիւններով մեր արդի մատենագրութեան իրական ճոխացմանը նպաստեն: Ուրախ ենք հաստատել կարենալու որ եթէ մերթ գանդատողներ պատահեցան հրատարակման յապաղումներէն կամ երկու թիւի կցումէն, ատոնք քիչ են թիւով, եւ մեր ընթերցողները, ամենամեծ մասամբ, մեր բուն ծրագիրն ու նըպատակը լիովին ըմբռնած են եւ, այդ նիւթական թերութեանց մասին ներդաժիտ, գնահատական ջերմ արտայայ-

տութիւններով մեզ խրախուսած են:

Ճշգրիտ ըմբռնումի եւ ազնիւ գընահատումի ամենասիրտն այդ արտայայտութիւններէն մին գտանք Սելանիկ հրատարակուող Արեւիկ օրաթերթին, որ իմաստուն ու վառ հայրենասիրութեան համակրելի օրկան մըն է, սա տողերուն մէջ. «Անահիտի ամէն մէկ թիւը անակնկալ մըն է հայ գրական եւ գեղարուեստական աշխարհին համար, որ այժմ այնքան նիհարցած է եւ տեղում: Գրական հանդէս մը չէ Անահիտը, այլ անոր ամէն մէկ հատորը գիրք մըն է հոյակապ, որ անցեալի քաղցր օրերը կը կապէ մեր այսօրուան ազգային կեանքին եւ հայրենի ապրումներուն, եւ որ ցոյց կուտայ նոր ծիլեր ու ծագիլներ որոնք վաղուան մեր գեղեցիկ գարունը կ'աւետեն»:

Այս ձեւով — որ արդար ձեւ մըն է — ըմբռնուած Անահիտէն՝ մեր բոլոր ընթերցողները պէտք է ուրեմն սպասեն, ոչ թէ անոր հրատարակման մեքենական կանոնաւորութիւնը, — որուն նաեւ օր մը նորէն հասնիլ կը փափաքինք անշուշտ եւ կը յուսանք, — այլ իր պարունակութեան յարաճուն բարձրացումը, որ մեր գլխաւոր նպատակակէտն է:

Մեր փոքրիկ անկանոնութիւնները, ամէն պարագայի մէջ հեռու են մեր բաժանորդներու մէկ մասին — մէկ բաւական կարեւոր մասին — վճարման ծայրայեղ անկանոնութեանը հաւատարելէ: Աւելի քան երեք ամիս է որ երկրորդ տարեշրջանը լրացաւ, եւ այդ տարեշրջանի բաժնեգիրներէն ստուար թիւ մը գեռ անվճար կը մնայ ...: Կը յուսանք որ երրորդ տարուան ընթացքին մեր ընթերցողները իրենց բարոյական գնահատման ջերմութեանը պիտի ջանան զուգորդել իրենց բաժնեգիրն արագ վճարման գրական տաքինութիւնը:

Ա. Զ.